

Sygn. akt III C 1283/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 17 czerwca 2019 rok

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariusz Solka
Protokolant	sekretarz sądowy Tamara Oktaba

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2019 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa **Agencji (...) w W.**;

przeciwko pozwanym **M. W. i E. W. (1)**;

o zapłatę

orzeka:

1. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 25 stycznia 2018 roku w sprawie sygn. akt III Nc 19/18 w całości i powództwo oddala;
2. zasądza od powódki Agencji (...) w W. na rzecz pozwanego M. W., kwotę 7.417,00 (siedem tysięcy, czterysta siedemnaście) złotych kosztów procesu w tym kwotę 5.400,00 (pięć tysięcy, czterysta) złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika;
3. zasądza od powódki Agencji (...) w W. na rzecz pozwanej E. W. (1), kwotę 1.000,00 (jeden tysiąc) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. nakazuje pobrać od powódki Agencji (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie, kwotę 7.044,00 (siedem tysięcy, czterdzieści cztery) złotych nieuiszczonych kosztów sądowych.---

/-/ SSO Mariusz Solka

UZASADNIENIE

(wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie III Wydział Cywilny z dnia 17 czerwca 2019)

Pozwem z dnia 16 stycznia 2018 roku powódka Agencja (...) w W. (dalej: (...)) wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, że pozwani M. W. i E. W. (1) mają jej zapłacić solidarnie kwotę 133.933,61 zł (sto trzydzieści trzy tysiące dziewięćset trzydzieści trzy złote i 61/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od sumy wekslowej od dnia 05 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych na jej rzecz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwany nie wywiązał się z obowiązków wynikających z zawartej pomiędzy nimi umowy, a deklaracja wekslowa wystawiona przez pozwanego i jego byłą żonę - również pozwaną - stanowiła prawne zabezpieczenie wykonania przez niego zobowiązań wynikających z umowy, tj. weksel własny in blanco (pозew – k.3-5 akt).

W dniu 25 stycznia 2018 roku, Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym uwzględnił żądanie powoda w całości oraz zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 5.275 złotych kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika (nakaz k. 49).

Pozwani w dniu 15 lutego 2018 roku wnieśli zarzuty od nakazu zapłaty, wnosząc o jego uchylenie i wstrzymanie, a jednocześnie o zwolnienie pozwanych od kosztów sądowych w całości (zarzuty pozwanej k. 59-69, zarzuty pozwanego k. 78-97).

W uzasadnieniu tożsamyh zarzutów pozwani zakwestionowali wszystkie okoliczności wskazane w pozwie, poza wyraźnie przyznanymi. Pozwani podkreślali, iż beneficjent umowy – pozwany M. W. spełnił w terminie wszystkie wymagania objęte umowami poza uzupełnieniem wykształcenia rolniczego, co nie było celowym działaniem zmierzającym do niewykonania obowiązku umownego a wynikało z okoliczności losowych i niezależnych od strony. Pozwany ponadto podnosił, iż w przypadku konieczności zwrotu środków pomocowych będzie zmuszony zlikwidować gospodarstwo ogrodnicze. Pozwani powoływali się na naruszenie zasad współżycia społecznego przez powoda w związku z dochodzeniem przedmiotowego roszczenia.

W odpowiedzi na zarzuty pozwanych od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksła z dnia 25 stycznia 2018 roku powódka pismem z dnia 24 sierpnia 2019 roku wniosła o utrzymanie ww. nakazu zapłaty w całości w mocy (pismo k 305-308).

Uzasadniając swoje stanowisko powódka podkreśliła, że pozwany nie poinformował jej o zaistniałych trudnościach, a także nie zwrócił się do niej z prośbą o wydłużenie terminu na uzupełnienie wykształcenia w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”, czym nie dołożył staranności, by konieczności zwrotu pomocy uniknąć (odpowiedź powoda na zarzuty – k.305-308 akt).

Do zamknięcia rozprawy, stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany M. W. ma 29 lat i jest rolnikiem. Na mocy umowy darowizny i zrzeczenia się prawa z dnia 09 listopada 2011 roku, rodzice W. i J. W. darowali pozwanemu zabudowaną nieruchomość rolną o obszarze 10,62 ha, położoną w miejscowości G., w gminie B., w powiecie (...), w województwie (...), oznaczoną nr (...). Jednocześnie, powód przejął kredyt w wysokości 62.000 zł zaciągnięty przez rodziców w Banku (...) oddział w R. (akt notarialny – k.99-101 akt).

Zgodnie z Decyzją nr (...) o przyznaniu pomocy finansowej z tytułu „Ułatwienie startu młodym rolnikom” z dnia 22 września 2011 roku, pozwany został zobowiązany w terminie 3 lat od jej doręczenia do uzupełnienia wykształcenia. Decyzja została powodowi doręczona w dniu 27 września 2011 roku, a zatem termin na uzupełnienie ww. kwalifikacji zawodowych upłynął w dniu 27 września 2014 roku. Termin na złożenie dokumentu potwierdzającego zdobyte kwalifikacje upłynął zaś w dniu 26 listopada 2014 roku (pismo - k.37-39 akt, decyzja nr (...) z dowodem doręczenia k.331-333).

W dniu 10 kwietnia 2014 roku w Ł. powódka (...) zawarła z pozwanym M. W. umowę przyznania pomocy finansowej nr (...) - (...) - (...) na realizację projektu w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 w zakresie działania „modernizacja gospodarstw rolnych” (umowa – k.11-29 akt; deklaracja współmałżonka – k.30 akt).

W dniu 10 kwietnia 2014 roku, tj. w dniu zawarcia ww. umowy pozwani – M. W. i E. W. (1) - wystawili weksel gwarancyjny na kwotę udzielonej pomocy, do którego tego samego dnia została sporządzona deklaracja wekslowa (k.43-45 akt).

W oparciu o ww. umowę, pozwanemu została przyznana pomoc finansowa od powoda w wysokości 132.386 zł (pismo – k.31 akt; zlecenie płatności – k.33-34 akt).

W chwili podpisywania umowy dofinansowania pozwany był w trakcie wyższych studiów inżynierskich 3,5 letnich na kierunku ogrodnictwo ze specjalizacją sadownictwo i warzywnictwo na (...) w S.. W piśmie informującym (...) skierowanym do pozwanego nie wskazano, jakiego rodzaju wykształcenie należy uzupełnić – inżynierskie czy magisterskie (k.102 akt). Zgodnie z zaświadczeniem (...) w S., pozwany egzaminy i zaliczenia miał zdane w terminie określonym w regulaminie studiów tj. do 31 marca 2014 roku. W marcu, czerwcu i wrześniu 2014 roku, pozwany występował do Dziekana Wydziału Nauk Społecznych i Przyrodniczych (...) w S. o przedłużenie terminu złożenia pracy inżynierskiej, każde podanie było poparte stanowiskiem promotora. Wprawdzie w aktach sprawy brak jest decyzji Rektora, jednakże decyzja takowa musiała być wydana bo inaczej finalnie pozwany nie był dopuszczony do obrony pracy inżynierskiej co nastąpiło 27 kwietnia 2015 roku. Pozwany składał do dziekana uczelni wnioski o przedłużenie terminu na złożenie pracy inżynierskiej, jednak nie miał świadomości, że taki wniosek należało złożyć również do (...). Po otrzymaniu stosownej informacji wiosną 2015 roku i złożeniu wniosku, został on jednak odrzucony (k.110 akt, wnioski pozwanego k. 380-382, zeznania świadka U. K. k. 335-336, zeznania świadka A. W. k.336-337, zeznania świadka J. W. k.337-338, zaświadczenie o odbytych studiach wyższych k. 374, pismo z Archiwum (...) k. 373).

W dniu 28 kwietnia 2015 roku pozwany złożył u pozwanej zaświadczenie o stanie odbytych studiów wyższych, w celu udokumentowania wymaganych kwalifikacji zawodowych (pismo – k.38 akt; zeznania pozwanego 389-390).

Pismem z dnia 16 listopada 2015 roku i pismem z dnia 18 lutego 2016 roku pozwany został wezwany do wykonania łączącej go z powódką umowy (pisma – k.35-36 akt; k.37-40 akt).

Powódka pismem z dnia 31 marca 2016 roku, znak (...) wypowiedziała pozwanemu umowę przyznania pomocy nr (...) - (...) - (...) z dniem 04 kwietnia 2016 roku, tj. z dniem doręczenia pozwanemu oświadczenia powoda w tym zakresie (pismo powoda – k.41 -42akt).

W dniu 05 lutego 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł rozwód pozwanych bez orzekania o winie (wyrok – k.103 akt).

W 2017 roku sytuację pozwanego pogorszyły wiosenne przymrozki, które przyczyniły się do niskich plonów. W wyniku tych szkód, dochód pozwanego zmniejszył się o 89.757,95 zł (k.111-113 akt; k.234-238 akt, zeznania pozwanego k. 389-390).

Pozwany zrealizował w swoim gospodarstwie rolne wszystkie cele przewidziane programem wsparcia obszarów wiejskich z (...) Funduszu (...) w ramach umowy z powódką. Kontrole pozwanego przez Agencję nie wykazały w tym zakresie żadnych nieprawidłowości, prócz braku uzupełnienia wykształcenia w przewidzianym umową terminie (k.104-107 akt).

Powódka pismem z dnia 18 września 2017 roku znak (...) wezwała pozwanych do osobistego stawiennictwa w dniu 04 października 2017 roku w siedzibie Centrali Agencji w W. w celu zapłaty sumy wekslowej z weksla stanowiącego zabezpieczenie zwrotu jej należności z tytułu ww. umowy, a tym samym do jego wykupu (pismo – k.46 akt).

Pozwany ma na swoim utrzymaniu niepracującą żonę w drugiej ciąży oraz syna (k.119 akt; zeznania pozwanego k. 389-390).

Obecnie pozwany posiada liczne zobowiązania finansowe i kredyty zaciągnięte w celu utrzymania płynności finansowej. Są to m.in. kredyty zaciągnięte na zakup środków ochrony roślin, nawozy, zakup ziemi i opłaty związane

z procedurą zakupu, na zakup sprzętu sadowniczego oraz drzewka jabłoni na nowe nasadzenia (k.124-133 akt). Są to zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu na środki ochrony roślin w wysokości 26.000 zł, raty kredytu na modernizację w miesięcznej racie ok. 600 zł, co pół roku spłata rat kredytu na modernizację w wysokości 4.200 zł, raty kredytu na zakup ziemi na uzupełnienie młodego rolnika w dwóch rocznych ratach po 7.500 zł. Część kredytów pozwany spłacił środkami finansowymi modernizacji gospodarstw rolnych, pozostałą część spłaca nadal w półrocznych ratach, do 2022 roku. Ponadto, pozwany posiada ubezpieczenie w (...), które w wysokości ok. 10.000 zł (k.136-137 akt; zeznania pozwanego k. 389-390).

Ojciec pozwanego od 2013 roku jest osobą niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym, leczyl się onkologicznie, a obecnie wymaga codziennej pomocy w podstawowych czynnościach (zeznania pozwanego k. 389-390; k.115-117 akt, zeznania świadka U. K. k. 335-336, zeznania świadka A. W. k.336-337, zeznania świadka J. W. k.337-338

Pozwany w 2014 roku podjął dodatkowe zatrudnienie, ponieważ nie był w stanie utrzymać się z gospodarstwa (oświadczenie majątkowe – k.225 akt; k.228-233, zeznania świadka U. K. k. 335-336, zeznania świadka A. W. k.336-337, zeznania świadka J. W. k.337-338).

Wprowadzone na początku sierpnia 2014 roku rosyjskie embargo wstrzymało cały handel eksportowy, co wpłynęło także bezpośrednio na sytuację pozwanego, który sprzedawał jabłka za granicę do Rosji (k.109 akt; zeznania pozwanego k. 389-390, zeznania świadka U. K. k. 335-336, zeznania świadka A. W. k.336-337, zeznania świadka J. W. k.337-338).

Pozwana E. W. (1) ma 26 lat, jest byłą żoną pozwanego i pracuje jako sprzedawca. Posiada nieruchomość rolną, tj. działkę (...) o powierzchni 2,9119 stanowiącą współwłasność z pozwanym M. W.. Pozwana nie posiada żadnego majątku, a także żadnych oszczędności (zeznania pozwanej k.390-391, oświadczenie majątkowe k.70-77 akt, zeznania świadka U. K. k. 335-336, zeznania świadka A. W. k.336-337, zeznania świadka J. W. k.337-338

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przywołanych powyżej, zgromadzonych w aktach sprawy dowodów z przesłuchania stron oraz dowodów z dokumentów, które to Sąd obdarzył atrybutem wiary.

Sąd ocenił dowody z dokumentów urzędowych sporządzone przez uprawnione organy w zakresie ustawowo przyznanych im prerogatyw, w prawem przepisanej formie jako wiarygodne. W taki sam sposób ocenił także dowody z dokumentów prywatnych, które to nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron co do ich prawdziwości czy autentyczności. Z uwagi na to, że dowody z innych środków dowodowych korespondowały z dowodami z ww. dokumentów, Sąd również uznał je za wiarygodne.

Jako wiarygodne Sąd uznał także zeznania przesłuchanych w sprawie świadków U. K. (zeznania k. 335-336), A. W. (k.336-337), J. W. (k.337-338), z uwagi na ich wzajemne korespondowanie i uzupełnianie się.

Zeznania świadków znajdują potwierdzenie także w wiarygodnych zeznaniach powodów przesłuchanych w charakterze strony (zeznania pozwanego k.389-390 i zeznaniach pozwanej k. 390-391).

Wskazać należy, iż zeznania świadków i pozwanych nie były kwestionowane przez powódkę a nadto okoliczności związane z trudną sytuacją majątkową i osobistą pozwanych znajdowały potwierdzenie w okolicznościach obiektywnych – dokumentacji związanej z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, stratami poniesionymi przez pozwanego w związku z niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi (przymrozki wiosenne), trudną sytuacją rodzinną i osobistą pozwanego (choroby osób najbliższych), trudną sytuacją majątkową pozwanego (wysokie zadłużenie związane z modernizacją i prowadzeniem gospodarstwa rolnego).

Nie budzą także żadnych wątpliwości Sądu okoliczności związane z procesem kształcenia pozwanego. Zgodnie z zaświadczeniem (...) w S. (k.108), pozwany egzaminy i zaliczenia miał zdane w terminie określonym w regulaminie studiów tj. do 31 marca 2014 roku. W marcu, czerwcu i wrześniu 2014 roku, pozwany występował do Dziekana

Wydziału Nauk Społecznych i Przyrodniczych (...) w S. o przedłużeniu terminu złożenia pracy inżynierskiej, każde podanie było poparte stanowiskiem promotora. Wprawdzie w aktach sprawy brak jest decyzji Rektora (vide pismo z Archiwum (...) k. 373), jednakże decyzja takowa musiała być wydana bo inaczej finalnie pozwany nie był dopuszczony do obrony pracy inżynierskiej co nastąpiło 27 kwietnia 2015 roku (zaświadczenie o odbytych studiach wyższych k. 374).

W dniu 17 czerwca 2019 roku, Sąd na podstawie art.207 par.6 kpc, pominął spóźniony wniosek powódki o zwrócenie się do US o informację w zakresie deklaracji podatkowych pozwanego za lata 2014-2018. W ocenie Sądu okoliczności związane z trudną sytuacją pozwanego nie były kwestionowane przez powódkę a nadto były powódce znane najpóźniej od momentu doręczenia zarzutów pozwanych od nakazu zapłaty, bowiem w zarzutach pozwani powoływali się między innymi na swoją bardzo trudną sytuację majątkową i osobistą. Poza faktem, iż wniosek ten był spóźniony to nadto przy braku zaprzeczenia okolicznościom związanym z sytuacją majątkową pozwanych nadto irrelevantny dla rozstrzygnięcia. A po trzecie wniosek ten zmierzał bezpośrednio do przewleczenia postępowania, bowiem na terminie rozprawy w dniu 17 czerwca 2019 roku wszystkie okoliczności zostały już należycie wyjaśnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo jest nieuzasadnione i podlega oddaleniu. W związku z tym, wydany w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla podlega uchynieniu w całości w oparciu o art.496 kpc.

Zgodnie z przepisem art. 5 k.c., nie można czynić ze swojego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współzycia społecznego. Zasady współzycia społecznego to bowiem normy społeczne, których musi przestrzegać każdy człowiek i obywatel, a które to mają ogólne znaczenie dla wszystkich rodzajów stosunków społecznych, w tym także prawnych. To normy ogólne, które wyznaczają granice uprawnień wynikających z materialnego prawa cywilnego. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 26 kwietnia 2019 roku (I ACA 12/19, LEX nr 2679803) stwierdził, że klauzule generalne odsyłające do zasad współzycia społecznego należy postrzegać jako odwołanie się do idei słuszności w prawie i do wartości powszechnie uznawanych w społeczeństwie jako obowiązujące w stosunkach interpersonalnych. Poprzez zasady współzycia społecznego należy zatem rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania. Służą one przede wszystkim zapewnieniu zgodności rozstrzygnięć z indywidualnych opartych na normach prawnych z obowiązującymi w społeczeństwie normami pozaprawnymi – moralnymi czy etycznymi. Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie uznaje się związek zasad współzycia społecznego, do których odnosi się klauzula generalna z art. 5 k.c., z ogólnie uznanymi normami moralnymi. Zasady te mają zapobiegać nadużyciu prawa na etapie jego wykonywania.

Artykuł 5 k.c. powinien być wzięty pod uwagę przy rozstrzygnięciu sprawy cywilnej, niezależnie od tego co jest źródłem prawa podmiotowego będącego podstawą zgłoszonego roszczenia, jak również niezależnie od tego jaki podmiot roszczenie to zgłosił (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2014 roku, nr LEX 1436078).

Zdaniem Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy żądanie zwrotu kwoty udzielonej pozwanemu przez powódkę pomocy stanowi nadużycie prawa podmiotowego. Pozwany spełnił bowiem w terminie wszystkie wymagania zawarte w umowie z powódką, poza uzupełnieniem wykształcenia w wymaganym terminie. Nie należy jednak tracić z pola widzenia, że obowiązek ten miał na celu jedynie pomóc rolnikowi (pozwanemu) w realizacji projektu modernizacji gospodarstwa rolnego, nie był zaś celem samym w sobie. Zwrócić należy uwagę, iż pozwany zdał wszystkie egzaminy wymagane tokiem studiów do 31 marca 2014 roku (k.108), co wskazuje iż posiadał już pewną wiedzę teoretyczną niezbędną do bardziej efektywnego prowadzenia gospodarstwa rolnego, a nadto posiadał wiedzę praktyczną związaną z prowadzeniem gospodarstwa bowiem od „małego dziecka” pracował w gospodarstwie rodzinnym. Pozwany formalnie nie ukończył studiów wyższych bowiem nie złożył i nie obronił pracy inżynierskiej co nastąpiło dopiero w dniu 27 kwietnia 2015 roku.

Pomimo niespełnienia wymogu formalnego uzupełnienia wykształcenia w terminie, cel umowy w postaci modernizacji i uzyskania założonego poziomu gospodarstwa został osiągnięty. Wobec tego, domaganie się zwrotu kwoty udzielonej przez powódkę pomocy tylko z powodu zbyt późnego uzupełnienia wykształcenia przez pozwanego, w ocenie Sądu

jawi się jako niesłuszne i sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. W przedmiotowej sprawie doszło bowiem do konfliktu równorzędnych wartości, tj. zasady pacta sunt servanda oraz zasady sprawiedliwości i słuszności, który to powinien zostać rozstrzygnięty na korzyść zasady słuszności i sprawiedliwości. Udzielenie ochrony prawu strony powodowej wywołałoby ujemne skutki dla pozwanego, odwrotne do osiągniętych już w wyniku spełnienia pozostałych warunków co w sytuacji, gdy warunek uzupełnienia wykształcenia, mimo, że z opóźnieniem – został jednak wykonany, byłoby oczywiście sprzeczne ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa i zasadami współzycia społecznego.

Należy podkreślić, że w ramach obowiązku prawidłowego zastosowania prawa materialnego, obowiązkiem Sądu jest dokonanie oceny zgłoszonego roszczenia również na podstawie art. 5 k.c. Przepis ten Sąd winien wziąć pod uwagę przy rozstrzyganiu każdej sprawy cywilnej bez względu na to co jest źródłem prawa podmiotowego będącego podstawą zgłoszonego roszczenia, ale i niezależnie od tego jaki podmiot to roszczenie zgłosił.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że ma ona charakter sprawy cywilnej. Bezsprzeczne jest także, że strony w umowie przyznania pomocy nr (...) - (...) - (...) z dnia 10 kwietnia 2014 roku w § 18 ww. umowy odwołały się m.in. do przepisów kodeksu cywilnego stwierdzając, że w sprawach nieuregulowanych niniejszą umową w szczególności mają zastosowanie przepisy tego kodeksu. W tak ustalonym stanie faktycznym, przy ocenie roszczenia Agencji (...) o zwrot kwoty udzielonej pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w zakresie działania „modernizacja gospodarstw rolnych” na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 07 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz.U. z 2013 r., poz.173), brak jest jakichkolwiek podstaw do wyłączenia możliwości zastosowania przez Sąd art. 5 k.c.

Sąd był zatem zobligowany do tego, by w niniejszej sprawie dokonać oceny roszczenia powódki również na gruncie przepisu art. 5 k.c. Uwzględnienie powództwa kolidowałoby bowiem z zasadą sprawiedliwości i słuszności oraz społeczno – gospodarczym celem umowy i przewidzianym w niej społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa, którym w niniejszej sprawie należało przyznać pierwszeństwo przed zasadą pacta sunt servanda. Mając na względzie okoliczności sprawy, wyrok uwzględniający powództwo byłby niesłuszny i niesprawiedliwy. Prowadziłby bowiem do zatracenia celu umowy stron i społeczno – gospodarczego przeznaczenia pomocy. Obowiązek zwrotu pomocy świadczonej w znacznej wysokości naraziłby gospodarstwo pozwanego na poważną szkodę, a nawet bankructwo. Jak wskazał pozwany, uwzględnienie roszczenia powódki doprowadziłoby do konieczności sprzedaży prowadzonego w rodzinie od pokoleń gospodarstwa rolnego, ponieważ nie znajduje się on w posiadaniu innych środków pozwalających na spełnienie zaszeregowanego świadczenia.

Sąd w pełni podzielił stanowisko pozwanych w zarzutach od nakazu zapłaty i stoi na stanowisku, że przekroczenie terminu realizacji jedynie jednego z obowiązków formalnych nałożonych w umowie, nie może prowadzić do konsekwencji w postaci likwidacji całego gospodarstwa pozwanego, co byłoby w istocie niewspółmierne do uchybienia, jakiego się dopuścił pozwany.

Podkreślić należy, że pozwany ukończył naukę bez zbędnej zwłoki: zdał wszystkie egzaminy w przewidzianych terminach, a w końcu uzyskał także wymagane wykształcenie co pozwala stwierdzić, że z należytą starannością dążył do jego uzupełnienia. Biorąc w dodatku pod uwagę okoliczności w jakich się znalazł, tj. zobowiązania rodzinne i finansowe, nie można w żaden sposób stawiać go na równi z beneficjentami, którzy umyślnie nie wywiązali się ze swoich umów. W ocenie Sądu, udzielona pozwanemu pomoc została przeznaczona zgodnie z celem, jakiemu miała służyć - została zainwestowana w produkcję rolną.

Dla oceny roszczenia powódki na gruncie przepisu art. 5 k.c. nie jest przy tym bez znaczenia, że nieuzupełnienie w terminie wykształcenia rolniczego nie było przez pozwanego zawinione. Co więcej, prosił on powódkę o jego przedłużenie wskazując uzasadnione przyczyny i ostatecznie – chociaż z opóźnieniem – obowiązek ten wykonał. W dodatku stwierdzić należy, że sama treść kształtująca obowiązek uzupełnienia wykształcenia jest niejasna i nie wskazuje wyraźnie, w jaki sposób pozwany owe wykształcenie miałby uzupełnić, jakie kwalifikacje powinien uzyskać – czy wystarczy wykształcenie inżynierskie czy magisterskie? W efekcie prowadziło to do ukończenia przez pozwanego

studiów inżynierskich i chociaż był on zainteresowany kontynuowaniem nauki, ze względu na kłopoty finansowe z planów tych musiał zrezygnować.

W niniejszej sprawie stan faktyczny pomiędzy stronami pozostawał bezsporny. Bezsporne było zawarcie przez strony pierwszej umowy, tzw. Młody Rolnik, zakończonej wydaniem decyzji z września 2011 roku na podstawie której pozwany był zobowiązany do uzupełnienia wykształcenia i umowy modernizacyjnej z kwietnia 2014 roku, tj. umowa na przyznanie pomocy na modernizację gospodarstwa rolnego. O ile umowa z 2014 roku została wykonana w całości, a kontrola Agencji nie wykazała w tym zakresie żadnych uchybień, to finalnie podstawą wypowiedzenia tej umowy było jedynie niedotrzymanie obowiązku uzupełnienia wykształcenia przez pozwanego do 27 września 2014 roku.

Zdaniem Sądu, uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w żaden sposób nie jawi się jako niesłuszne czy nieprawidłowe wobec wszystkich innych beneficjentów, którzy w prawidłowy sposób realizują umowy zawarte z Agencją. Mimo niespełnienia warunku uzupełnienia wykształcenia w terminie, cel umowy w postaci modernizacji i uzyskanie pewnego założonego poziomu gospodarstwa został przez pozwanego osiągnięty. Domaganie się zwrotu dotacji tylko z powodu zbyt późnego uzupełnienia wykształcenia jest zdaniem Sądu niesłuszne i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, dlatego też Sąd stoi na stanowisku, że powództwo Agencji nie może zostać uwzględnione, o czym Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

W pkt. 2 wyroku zgodnie zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zważywszy na fakt, iż powódka przegrała sprawę w całości, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800), Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego M. W., koszty procesu według norm przepisanych w kwocie 7.417 złotych, na które składa się opłata od zarzutów uiszczona przez pozwanego (2000 złotych k. 285), wynagrodzenie pełnomocnika z wyboru (5400 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).

Zgodnie z przepisem art. 98 § 1 k.p.c. w pkt.3 wyroku zgodnie zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, zważywszy na fakt, iż powódka przegrała sprawę w całości, Sąd zasądził od powódki na rzecz pozwanej E. W. (1) kwotę 1000 złotych kosztów procesu (uiszczonej opłaty od zarzutów k.290).

Jednocześnie, Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c., nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 7.044 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, przy czym pozwana jak i pozwany byli zwolnieni od opłaty od zarzutów w części, a zatem zasądzona kwota stanowi pozostałą, nieuiszczoną przez pozwanych część opłaty, o czym Sąd orzekł jak w pkt 4 sentencji wyroku. Ponieważ opłata od zarzutów wniesionych przez każdego z pozwanych oddzielnie wynosiła po 5.022 złotych (vide zarządzenie k. 138), zaś pozwani zgodnie z postanowieniem referendarza sądowego zostali zwolnieni z opłaty od zarzutów odpowiednio – M. W. ponad kwotę 2000 złotych, zaś E. W. (2) ponad kwotę 1000 złotych (postanowienia k. 279, 280), brakująca opłata od zarzutów w przypadku pozwanego wynosi 3022 złotych, zaś w przypadku pozwanej 4022 złotych. Łącznie nieuiszczona opłata od zarzutów wynosi 7044 złotych, która to należność winna być uiszczona przez powódkę jako stronę przegrywającą sprawę.

Z uwagi na powyższe, Sąd orzekł jak w wyroku.---

/-/ SSO Mariusz Solka

(...)

1. (...)

2. (...)

(...)